

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**De Ivstitia Et Ivre Libri Decem, Reuerendi P. F. Dominici
Soto, Segobiensis, Ord. Præd. Theologi præclariss.**

Soto, Domingo de

Venetiis, 1608

2 Nunquid paupertas ad mendicite[m] vsque ad perfectionem vitæ
monastic[a]e pertineat.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38878

Enimvero, sicuti in inferno nunquam a Dei odio desinitur, quod illic etiam peccatum est, licet non sine maioris pœnæ demeritorium, ita & in patria ubi nunquam a Dei amore cessatur, mandato dilectionis obeditur: tamen si meritum gloriæ non augeatur. Ex hoc autem Aug. assertio Lutherus suum illud delirum dogma elicit: Quod nemo in hac vita dilectionis mandatum implere valet. Ex quo rursus intulit, quod cum singula opera ad normam eiusdem mandati exigere tenemur, quocumque opere cuiuscumque virtutis peccamus. Hoc enim erat illius hominis ingenium, ut passim pugnantiã diceret. Haud siquidem cæcus videre potuit, quemadmodum diceret, Deum nos ad impossibile obligare: quod ex sententia Hier. assertu impium est, ut lib. 3. De natura & gratia, c. 4. latissime demonstraui. Aug. ergo illic se plane explicat. Vbi duplicem charitatis perfectionem dignoscit: nempe viam & patriam, per charitatem enim viam tendimus in illam, quæ est patria. Quare perfectio huius nostræ est, recta ad brauium currere, ut dicit Paul. Perfectio autem patriæ est in Deo ipso quiescere. Atque adeo in hac vita implemus præceptum tanquam viatores, ut ex toto corde, idem sit quod nihil charitati aduersum mentis assensu concipere. In patria vero, tanquam comprehensores, ut ex toto corde idem sit, quod continenter sic amare ut nihil de amoris seruore neque per minimam negligentiam vnquam remittamus. Quin vero non solum impletio mandati charitatis in hac vita esse potest, quæ incipientibus cum aliquo collustratur timore, verum & perfecta charitatis quæ secundum Io. foras mittit timorem, quia ut ipse ait. 1. Cano. c. 2. Qui seruat verbum eius, vere in hoc charitas eius perfecta est. Et Christus nos admonet, ut simus perfecti, sicut eius pater. Et Pau. 2. ad Corin. 13. De cætero fratres gaudete, estote perfecti. In summa, ut Lutheranis satisfaciamus, non Aug. modo, verum & Pau. ad Philip. 3. vtrunque perfectionis gradum, nempe viam & patriam plane distinxit, ait enim primum. Non quod iam acceperim, ut iam perfectus sim, scilicet triumphantium perfectione. Sequor autem si quomodo. Io. comprehendam. Perfectio ergo viam sequi est, de qua protinus subdit. Quicumque ergo perfectus sumus, hoc sentiamus. Igitur 1. ad

Cor. 13. de perfectione patriæ loquebatur, per quam illa, quæ cum fide viam est, cucubatur. Iacobus autem intelligit etiam perfectos in via, in multis venialibus offendere, quæ charitati non aduersantur. Ad aliud autem ad Colos. 3. iam concessum est, perfectionem quidem in charitate consistere. In consilijs autem tanquam instrumentis. Ad tertium argumentum per secundam conclusionem satisfactum est, nempe in illis duobus mandatis, tanquam in conseruantibus, eandem suam esse perfectionem.

ARTICVLVS II.

Virum paupertatem ad mendicitatem vsque ad perfectionem vita monasticæ pertineat.

Lutheri pestiferi dogma.

Hieron.

Paulus

Postquam in genere de perfectione nobis institutum dictum est, congruum, ut de singulis trium vitorum nonnulli disputationis adhibeamus. Et primo de paupertate quaeritur, virum vsque ad mendicitatem sit congrua, videatur enim Apostolus 2. ad Corinth. 8. modum Christianis elemosynarum præstitueret: Si voluntas, inquit, prompta est, non secundum id quod non habet, non enim ut alijs remissio, vobis autem tribulatio, sed ex æqualitate. Vbi sic Christi alumnos, ad elemosynas animat ut simul admoneat ne se tribulatione paupertatis premant. Et glossa illud ad Timo. 6. Habentes alimenta & quibus tegamur, ait, non esse hæc temporalia abijcienda. Secundo, qui se periculo ebrietatis impatiens, in culpa est, qui autem se in mendicitatem adigit, tale subire periculum, ergo id non est virtus. Secunda vero præmissa, multis testimonijs comprobatur. Ait enim Sapiens Prover. 30. Mendicitatem & diuitias ne dederis mihi, sed tubæ tantum victui meo necessaria, ne egesset compulsum furer, & penuriam nomen Dei mei. Et Eccles. 27. Propter inopiam multi deliquerunt. Et Phil. 4. Eth. Videur, inquit, diuitiarum corruptio perditio quædam ipsius hominis, quippe cum homo diuitiis viuat. Tertio, virtus, ut 2. est Th. in medio consistit, mendicitas autem extremus est. Eo potissimum quod diuitie felicitatis instrumenta sunt, ut 1. Ethic. auctor est Philof. cuius Eccles. ca. 3. 1. stipulatur. Ergo mendicitas aduer-

SOTO
de iure
Legibus
DII
13

aduerfatrix potius est perfectionis quam nutritrix. Quarto esto confilium fit cuncta profus propria abijcere: non tamen inde fit protinus confequens, vt mendicare liceat, fed tenentur tunc monachi manibus laborare, ficuti Paulus 1. ad Corinth. 4. fe feciffe teftatur, & Actu. 20. Ad ea enim, inquit, quæ mihi opus erant miniftrauerunt manus iftæ. Et 2. ad Thef. 3. Si quis non vult operari, nec mâducet. Quinto, quando hæc omnia ceffarent, conducentius ad monachorum quietem efferet, ali quid faltem in communi poffidere, quara vt victum queriantes inter feculares oberarent. Accedit poftremo quod Epifcopi aliori funt gradu genere fuo quanto cœnobitis: quorum tamen perfectioni mendicitas non congruit. In contrarium autem eft verbum Chrifti, Mat. 5. Beati pauperes fpiritu: vbi textus Græcus habet, Beati mendici.

Quamuis in fuperioribus aſſertum fuerit paupertatem perfectioni charitatis inſeruire, ſicre nihilominus ſuper eſt, quoniã gradu fit caſſenda Duplex nanque paupertatis genus inter religionum cultores invenias, alij nanque ſunt quadripartiti, quorum prima via inſtitutio fuit mendicitas, hoc eſt vt neque priuatim ab vno monachorum, neque in communi a toto cœnobio quod quam poffideretur: fed quotidianis elemoſinis victarent, ſive oblatiſ, ſive quaſtus, & poſtulat. Vtra autem iſtarum paupertatum ratio fit alteri præferenda, non deſunt qui diſputent. Immo nec de fuerunt hæretici qui vtraque reſutarent. Reſpondetur ergo tribus concluſionibus. Prima. Omnimoda mendicitas, nempe vt neque priuatim neque in communi aliquid poffideatur, ſi genere fuo exiſtinetur, plus habet dignitatis, & meriti apud Deum, quam in communi poſſeſſio.

Prima concluſionis ratio, ex rerum natura, vt ſupra dictum eſt, proficiſcitur, eſt enim religionis monaſtica inſtitutio, illa amplexuſ diſciplinam per quam ad perfectionem charitatis expeditius aſcendatur, primum autem quod hominum animos ſcincinos ad ſui amorem, inefcat, eſt rerum poſſeſſio. Nam cum pecunie obediãt omnia, qui illam amat, per eam cuncta concupifcit, & qui illam obijcit, omnium quodam modo mundanorum affectus ab ſe faſc amputat. Vnde Auguſt. in lib. triginta

trium quæſtio Nuttimentum charitatis eſt diminutio cupiditatis, perfectio, nulla cupiditas. Eſſe: ergo tutius nunquam amorem in hæc rerum lubricitatem inſiſſe. Attamen ſecundum hunc alter eſt gradus ab eisdem cum poſſidentur animi euellere quod longe eſt difficilis. Quocirca idem Aug. ad Paulinum & Theſtiam: Terrena, inquit, diliguntur artius adæpta, quam concupita. Nam inde iuuenis ille Euangelicus triftis diſceſſit, quod magnas habebat diuitias. Aliud eſt enim polle incorporare quæ deſunt, aliud iã incorporata diuellere. Illa nanque velut extranea repudiantur, iſta vero velut membra præſcinduntur. Non igitur inconſulto legiſlator noſter inde legiſeram ſuam conſonem orſus eſt. Beati pauperes ſpiritu. Quapropter quanquam nihil aliud laudis in ſancta paupertate compeiretur, hæc eſet præclariffima, quod primum verbum, Deus, legem verbi poſiturus, os ſuum aperuit, fuit felicitate in ipſa collocare. Quod autem hæc paupertas vſque ad mendicitatem & nuditatem fit Chriſti alumnis commendabilis, magnifice Paulus exaggerat in poſteriori Epiftola ad Corinth. cap. 8. Sciis, enim, inquit, gratiam Domini noſtri Ieſu Chriſti, quonia propter vos egenus factus eſt, cum eſſet diues, vt eius inopia vos diuites efferis. Si ergo, vt ſupra diximus, nullum officium præſtitit, quod ex rei natura non eſſet honeſtum, conſilium eſt diuitibus, in pauperes ſua bona ditribuentes egenos fieri, vt cæleſtibus diuitijs perfruantur. Accedit & eiufdem ſeruatoris exemplum, quod nihil poſſeſſiſſe legitur, niſi quod illi in diem ſuæque familie portigebatur. Vnde Mat. 8. Filius, inquit, hominis non habet vbi caput ſuum reclinet. Accedit inſuper & eius inſtitutio. Mat. 19. Omnis qui reliquerit domum, vel fratres, vel ſorores, vel patrem, vel matrem, vel uxorem, vel filios, vel agros, propter nomen meum centuplum accipiet, & vitam æternam poſſidebit. Vide quam cunctis rebus eum denudet qui optauerit eſſe perfectus. Quare Apoſtoliſ quos lucẽ mundi, & ſal terræ eſſe voluit. Nolite, inquit poſſidere aurum neque argentum, neque pecuniam in zonis veſtris. At vero propter cauillum quarti argumẽti ſubtextitur ſecunda. conſcl. Religioſi proprijs renuntiarũt, nõ tenentur manuũ

Mendicitas in facris literis commendat.

Secũda concluſio

Yy 4 labore

labore victum querere, sed iustissime mendicare possunt. Conclusio est de qua D. Augusti. iustum volumen de opere monachorum inscripsit, quam subinde D. Tho. opusculo 19. cap. 5. locupletissime simul ac disertissime contra religionum hostes dilucidavit. Graphice nanque glossa super caput Exodi quintum, haereticos, qui monachos in manuales labores adigunt cum Pharaone componit qui Moysen & Aarō obiurgabat dicens. Quare sollicitatis populum ab operibus suis? ite ad opera vestra. Probatur ergo conclusio, iure naturae, & gentium, & cum primis diuino. Finis spiritualium bonis temporalibus praestantior est, sed in republica milites & equites, atque adeo iudices qui ad bella gerenda, aut ad tuendam iustitiam, aut denique ad rempublicam administrandam deputati sunt, communibus stipendijs populi sustentantur: quod & Paulus ad Roman. 13 iure etiam diuino iustum existimat. Ideo enim, inquit, tributa praestatis, ministri enim Dei sunt. Religiosi autem monastice viuentes, spiritualium functione Reipublicae inferuiunt, quod multo est magis ipsi necessarium, quam temporalium administratio. Ergo nihil aliud quam naturae ius, & gentium, ac diuinum est, vt populi elemosinis sustententur. Illi nanque qui verbi ministerio incumbunt, digni sunt mercede sua, nam studij gratia, necesse habent a manualibus operibus eximi. De quibus ideo Paul. 2. ad Cor. 9. Per exempla complura a naturalibus desumpta colligit eos qui spiritualia seminant, ius habere metendi temporalia. Sic enim inquit, Dominus ordinavit his qui Euangelium annuntiant de Euangelio viuere. Vbi glossa, sic Deus rationabiliter disposuit de praedicatoribus, vt expeditiores sint ad praedicandum. Imò vero & Christus Mat. 10 id ipsum explicuit. Ob id enim discipulos sine opera praedicatorum dimisit, quod dignus est operarius cibo suo. Et quando hanc prouinciam non susceperint, quae tamen mendicantium ordinibus solennis est, vacent etiam sacramentalibus confessionibus audiendis. Imò vero his etiam cessantibus od id quod statos psalmos solenniter persolunt, precesque assiduas pro populo fundunt, & supra haec omnia sacerorum studijs diuinisque contemplationi vacant, ius habent diuinum

& naturale vt populi stipendijs viuunt. Vnde de Augu. opere illo citato, Si Euangelizant, inquit, sint, potestatem habent de temporibus fidelium viuendi, sin ministri altaris, eandē non arroganti, sed plane sibi vendicant potestatem. Quin etiam Apostolus ipse loco citato rem ad certum officium non perstringit, sed in genere ait, Nescitis quoniam qui in sacratio operantur, quae de sacratio sunt edunt? & qui altario deseruiūt, cum altario participat? Quo fit vt qui monasticos religiosos operum sollicitudinibus implicare contendit. Martij opinionem sequatur, quae sororē suam ad pedes Christi contemplatione fruientem deuellere inde conabatur, vt se iuuaret. Quis quid Christus opinionem ipsi retulit, dicens, Porro vnum est necessarium. Ob idq. bene glossa illud Matth. 6 Respicite volatilia caeli, non laborant, &c. & tamē Deus pacisci ea, sanctis contemplationi vacantibus attribuit, quia a mūdo sursum euecti sunt, vt nil in terris agētes aut laborantes, sola contemplatione in caelo degāt. Merito ergo Hieron. in prologo supra Iob, eos obiurgat qui malum monachos siccellā iunco texere, & or palmarum folia cōplicare vt in sudore vultus panem edant, quā iuxta sententiam Seruatiōris diuini cibum operantur qui non perit. Accidit supreme quod mendicitas ad humilitatem non parū confert, qua ratione Alexio atque alijs sanctis laudi datur qd spēdidit facultates ab se abdicauerint, vt mendicata sipe viuēt. Impietas ergo est sanctam mendicitatem impugnare, atq. adeo peregrinū charitatis officium monasticos mendicantes alere. Tertia conclusio. Quamuis genere suo mendicitas omnimoda praeferenda sit, potest nihilominus ratione finis altariumque circumstantiarū pro tēpore & loco condēnius esse ea in cōi possidere, quae non monacho rō victui sūt necessaria. Conclusio est quae ex D. Th. colligitur 2. 2. q. 188. art. 7. Aequum in primis qd cuiusmodi possessio nihil de religionis perfectione deterat, tum canonice expeditur in part. tum ex superioris palam fit. Haud. n. in paupertate perfectione sua esse monstrauimus, sed in charitate. Cum ergo in paupertate ea rō ratione consistat quod rerum amore sollicitudinēq. praestantior est, ea paupertatis species in vnaquaq. religione praestantior est. qd ad eius finē aptius confert. Etenim vt iustitiam etiam, ac mendicantem non eo melius quo maius, sed quod ad finem

SOTO
de iustitia
legibus
DII
13

Probō
conclu-
sionis.

Paulus.

ad finem accommodari, & sic de paupertate censendum. Vnde si ordo institutus est ad contemplationis opera & prædicationem, quod quidem munus altam mentis quietem requirit, & tempora extant ubi a populo non facile religiosorum egestati succurritur, non solum perfectioni non repugnat aliquod habere in communi, verum confert. Quoniam illa monachorum diuagatio, quæ ad victum quærendum necessaria est, otium non secum permittit, quod ad eiu' modi spiritualia munia exercenda est operæ precium.

Secundo & ex eadem temporum inclementia alia oriri potest comm. oditas eiu' modi possessionis in communi. Nempe quod postquam charitas refrigit, mendicantes molesti sunt populo & onerosi. Quæ ratio ne religio vilescere in eius oculis incipit. Præterea nimia egestas cogere mendicos affollet aliqua negotia cum secularibus transigere, & aliquibus quandoque improbitatibus victum extorquere, quandoque eorū instituta obscurant. Adde quod quando religionis in illa sincera mendicitate instituta fuerit, multa eidem instituendæ suffragabantur quæ ab aliquibus iam temporibus languere videmus. Primum enim summa victus parcitate vestitusque vilitate contenti erant. Adeo ut elemosinæ quæ nunc viginti religionis sufficiunt, pluribus tunc quam centum satis erant, nã & corporis natura facta est imbecillior, & spirituales vires remissiores. Legimus namque in historia D. patris nostri Dominici, quod oque a eorum obiurgasse, quod sæpius quam par esset pitantiam conuentui porrigeret. Quod argumentum est petrarum quidem fratribus fuisse ouorum aut piscium vsum, sed leguminibus victitasse. Mox & charitas tunc populi locupletior erat ac sincerior.

Et quod citra pudorem fateri monachi non possumus, nostra tunc vita alium quæ modo splendorem habebat, ut populares animos alliceret. Sed ais Rerum possessiones non possunt non possidentium animos sollicitare tum ad iorturam, tum etiam ut augeantur. Fatemur equidem, sed tñ hoc per pedèdum est vtra nam sollicitudo animos acerbius angat: ac diuexet, quæritarene quoti die necessaria, an curare quæ in communi possidentur, nam sollicitudo possessionum præter vnum aut alterum qui illas procurat, ceteros vel non tangit, vel quæ tenuis-

sime, sollicitudo autem quotidiana plurimos occupat. Quod si Christo institutore nostro exemplum sumere lubet, quamuis, ut dictum est, indigentis vitam delegerit, nihilominus elemosinas sibi oblatas in diem referuabat. Habebat enim loculos Iudæ commisso. Nam Ioann. 4. dicitur quod abierunt discipuli in ciuitate ut cibos emerent. Et Ioann. 13. iussus est Iudas ea emere quæ ad diem festum opus erant. Quamuis non nisi exiguos horariosque nummos seruari sinebat. Quare ad emendos panes faciendæ turba pecunia discipulis defuit. Et ne illa quæ in victum tantum, & in pauperum subsidia seruabantur in prophanos vsus verterentur, noluit inde tributum solui, sed Petrum ad piscem misit qui ei didrachma ore porrigeret. Et nõnunquam præ inopia eosdem discipulos spicas collectum misit. Absit ergo ut aduersus omnimodam mendicitatem oblatrare velim, v'pote quam suis nominibus superius illustraui. Fuerunt enim olim nonnulli quos D. Thom. opusc. 18. ca. 14. confutare perstitit, qui paupertatem reprobabant, nisi necessaria in communi possiderentur, quibus subscribere, errorem existimo. Immo qui sincere, & candidè supremam seruant mendicitatem, suscipiendi sunt & excolendi: Sed tamen hæc dicta sunt, tum ut causa possidentium in communi defendatur, tum etiam ut mendicantes omnes admonitos habeam quanta esse debent parcitate contenti. Propterea enim asserere Christo Deus pascit voluttia cœli quibus vtrique religiosi comparantur, vestitusque lilia agri, quod cibo illa simplicissimo, hæc vestitu contenta sunt. Porro ergo Diu. Benedictus aliissime contemplantium quieti studens, consulte possessiones recipit sibi oblatas, atque alij deinceps religionum institutores. Sed tamè humanum ingenium, medium tenere nescium, eorumque opes auxit, ut celeberrimum ordinem non parum de suo fastigio deiecerit. Quare in ordine nostro hæcenus nisi causa studij non est dispensatum possessiones habere, sed sunt frequenter monasteria quibus in antiqua mendicitate viuunt. Vtinam nos Deus, quatum est hoc maxime seculo Christianæ familiæ necessarium, sustineat.

Ad primum igitur argumentum respõdetur, illic Pauli neuiquam condemnare, si quis

D. Tho.

Ad primum arg. si quis

Secunda ratio.

Tertia.

Obiectio. Solutio.

si quis cuncta quae habet, in pauperes voluerit erogare, sed humana imbecillitati indulget. Rarissimi enim sunt, qui arduum hoc consilium capessant. Et ideo ait neminem cogere ut sic alienis miseris consultat, ut seipsum necessarijs destituat. Et eodem pertinet citata glos. ad Timoth. nempe non esse profus abijcienda temporalia.

Ad secundum arg.

Ad secundum respondetur, cum qui vitio temporalia bona propter Christum deserit, nulli se periculo nec temporali nec spiritali obijcere spiritali inquam, quia quod homo bona causa sponte sua facit periculum non affert poenitentiae ac tristitia, sed quando quis inuitus suis expoliatur.

Imo vero a diuitiarum possessione praesentius periculum imminet, iuxta illud 1. ad Timoth. ult. Qui volunt diuites fieri, incidunt in laqueum diaboli. Nec vero periculo corporali subduntur. Nam ut ait Psalmus. Diuites egerunt & esurierunt, inquierentes autem Dominum non inveniuntur omni bono. Qui enim nos sollicitos esse prohibet in castrum, curam gerit nostri. Salomon autem suum praesentis ingenium, non se audebat extremae paupertati committere, ob idque mediocritatem vitae putabat. Nam etsi ut supra diximus, opum affluentia nocua sit homini corruptae naturae, tamen rarior sunt qui inopiam fere queant. Sicuti in firmi licet videant vinum sibi nocere, nihilominus non semper se continere possunt, quin tantillum gustent. Qua de causa propter inopiam multi deliquerunt. Accedit, quod Salomon erat rex, quare non poterat absque diuitijs eiuere.

Ad tertium arg.

Ad tertium respondetur, virtutis medium, secundum Philosophum, secundo Ethic. non secundum quantitatem, sed secundum rationem esse sumendum. Et ideo quidquid ex rationis praescripto fit, ab eodem medio non desest. Relinquere autem temporalia bona, ut expeditius Christum sequaris, ratio docet. Nam & lumine naturalis doctus Socrates, ut ad Pulinum ait Hieronymus, auri pondus abiecit, ut contemplationi libenter vacaret. Ad quartum autem

Hieron. Ad quartum.

argum. respondet D. Tho. 2. 2. q. 1. 87. art. 3. q. manualis labore (qua voce humana omnia officia comprehenduntur, siue manibus, siue pedibus, siue lingua fiant, eo quod manus organorum illustrissimum est) ad quatuor esset vilis. Primo, quidem ad victum quaerendum. Vnde primo homini mandatum

est, ut in sudore vultus sui pane vesceretur suo, & in Psalmo, Labores manuum tuarum quia manducabis. Secundo commo-
 dus est ad vitandum otium, quod multo-
 rum est causa malorum. Vnde Eccles. 33.
 Mitte seruum tuum in operationem, ne va-
 cet, multam enim malitiam docuit otiosi-
 tas. Tertio refertur ad concupiscentiam re-
 frandam, quatenus labore corpus mace-
 rat. Vnde 2. ad Corinth. 6. In laboribus,
 in ieiunijs in castitate. Quarto & labor fru-
 gifer est ad eleemosinas erogandas, Vnde
 ad Eph. 4. Qui furabatur, iam non furetur,
 magis autem laboret operando manibus
 suis quod bonum est, ut habeat unde tri-
 buat necessitati patienti. Per haec ergo
 quatuor membra, ad omnia Pauli loca re-
 spondetur, quibus manuale laborem re-
 detur, seu precipere, seu commedat. Illud
 namque citatum 2. ad Thes. 3. Si quis non
 vult operari, nec manducet, non est nisi na-
 turalis admonitio, ut scilicet qui alium de
 non habet unde viuat, manibus victum qua-
 rat, ut furta & illicita negotia caute fugiat.
 Quo utique sensu dudum epistolam ad E-
 phes. citauimus. Huic tamen veritati non
 obstat quo minus religiosi diuinis vacan-
 tes, ius habeant eleemosinis uiuendi. Huic
 enim ipsum eodem loco docet Apostolus.
 Nam postquam dixit, non gratis panem
 manducasse ab aliquo, sed in labore & fan-
 gatione operans nequem illorum grauar-
 re, subdit. Non quasi non habuerimus po-
 testatem, sed ut nosmetipsos formam dare-
 mus vobis ad imitandum, nos. Quare illud
 1. ad Thes. 4. Operamini manibus vestris,
 sicut praecipimus vobis non est generale
 praecipuum, ut impugnatores religionum
 aiunt, quod monachos etiam consolatur,
 sed eos tantum complicans, qui aliter sine
 scandalo viuere non valent. Quod patet
 ex subiunctis verbis, ut honeste ambuletis
 ad eos, qui foris sunt Religiosi autem sine
 scandalo potest stipem suscipere, & postula-
 re. Secunda etiam utilitas corporalis labo-
 ris ac subinde tertia, nempe otij euitatio
 & afflictio corporis, non est in praecipuo, ni-
 si quando aliter eidem incommodis ob-
 uia non potest. Monachi autem per alia
 salutaria exercitia otium cauent, & corpus
 edomant. Quartum denique, nempe ele-
 mosinas erogare non est in religiosi vir-
 tus, quippe qui semel cuncta largiri sunt.
 Nisi casu extremae necessitatis pauperum
 quo

SOTO
 de Iustitia
 Legibus
 DII
 13

quo quidem euentu perinde atque secula res, tenerentur manibus laborare. Hac ferme D. h. in loco citato.
Ad quintum deniq. argumētum tertia conclusionē responsum est.

ARTICVLVS III.

Vtrum uotum castitatis sit de intrinseca ratione religionis.

Secundum membrum uoti monastici est, castitas. Sed ut eius ratio patētior sit, arguitur illam non esse de intrinseca ratione religionis. Sola ecclesie institutione ut prædicabamus, inuenta est solennitas uoti, ergo si ecclesia tale statutum abrogaret, proficere quis posset religionem absq. uoto solenni castrati. Secundo sacerdotium ac religio hæc ratione adæquantur, quod utrobq. sit uotum solenne castitatis. Sacerdotalis autem ordo uerus & legitimus existere pot. absque huiusmodi uoto, ut in Græcorū sacerdotibus uidere est, quod pariter posset ecclesia de nostris etiā decernere, ergo & religio sine tali uoto esse potest. Tertio. Militare cruciferorum institutum, est uera, ut aiunt, religio, emitunt namque explicite tria uota, & tamen dispensatum iam est cum illis, ut in religione per seuerantes, uxorū scdus inire ualent, ergo huiusmodi uotum non est de intrinseca ratione religionis. Quarto deniq. arguitur, Omnis perfectio uite Christianæ apostolis secundum Christum in more esse cepit. Apostoli uero non uirū continentia seruasse, nam de Petro Christi uicario legitur Matth. 8. locum habuisse, ergo castitas non est de intrinseca ratione religionis. In contrarium faciunt uerba capituli supra citati, Cum ad monasterium de statu monac. ius cuius calce habetur, Abdicatio proprietatis, sicut etiam custodia castitatis, adeo annexa est regulæ monachali ut contra eam neq. summus pōtifex possit indulgere.

Quo hæc duos habet sensus. Prior est, utrum re uera nunc uotum castitatis annexum sit religioni, idq. decentissime: cuius affirmatiua conclusio definitio est ecclesie contra hereticos, ut h. ca. Quod uotum de uoto lib. 6. Fuit. n. Iouinianus qui matrimonium ecclesiatui adæquabat, qui

de eadem hæresi perinde condēnatus est, atq. de alia Vigilantius, quod diuinitas exequabat paupertati. Posterior uero sensus est, utrum cum solennitas uoti, hoc est uouendi ceremonia, sit de iure ecclesiastico, ut illic refertur, sic & annexio ipsa castitatis ad religionem sit de iure ecclesiastico, ita ut per ecclesiam fieri possit ut religio absq. castitate uera maneat religio, an uero sit de iure diuino ut per ecclesiam institui uera non possit absq. castitate religionis substantia. At quoniam solus nobis est animus de secundo sensu cum catholicis disputare, quoniam prius orthodoxus est, ac perinde nemini nisi hereticis dubius, unica conclusio sub probabilitate, quæ mihi quam maxima est, respondetur, Sic est castitas religioni annexa ut nulla humana dispensatione fieri possit, ut religio absq. castitate rem habeat suo nomini congruam. Haud ergo hic disputamus utrum ualeat Papa super uoto solenni religionis dispensare, hoc est utrum eximeret profectum queat a sua religione, de qua re q. præce. satis differtum est. Sed hoc tantummodo in pñtia subdōctiorum censura negamus quod religiosus uere persistens euangelicus monachus in coniugio possit eiusq. usu permanere. Et quidem conclusio est S. Tho. ut q. 4. uidimus. Apparet tamen eam negare Scot. 4. di. 38. ubi non alia de causa sentit solenne uotum religionis matrimonium dirimere, quam quod ecclesia in cuius se manus uouens tradidit, eum illegitimum fecit ad matrimonium, quorum similibus uerbis uentur Caiet. ut q. 3. uidimus 2. 2. q. 88. art. 7. Vnde elici uidentur in potestate ecclesie situm esse ut religiosi simul possint cum coniugionem retinere, perinde atq. sacerdos suos ordines. Conclusio tamen nostra contraria plane ab Innocentio ca. citato. Cum ad monasterium asserta uidentur. Nempe ubi insinuat castitatem iure diuino annexam esse religioni. Et quod sit ita probatur ratione Religio nomine ipso nihil aliud significat quam quod Christus euangelicum adolēscerulum docuit. Si uis perfectus esse, uade & uende &c. & sequere me. Et quod subinde Petrus subiunxit. Ecce nos reliquimus oīa & secuti sumus te, &c. qui autem conbuali nodo se semel innoxui, nomine quidem potest sed tamen re ipsa non reliquit omnia, imo, neq. seculum, ergo non est ue

Conclusio re-
spōsiua.

S. Tho.
Scotus.

Caieta.

Prima
Abbas
conclu-
sionis.

Secūda